

Turizm ve dokümantasyon..

Turizm alanında çalışmalarda bulunan eğitim - öğretim kurumlarının çoğunluğun doğru dürüst dokümantasyon merkezleri bulunmamaktadır. TUGEV Dokümantasyon Merkezi, bu alanda var olan açığın doldurulması amacıyla kurulmuştur.

İSMAİL BAKAR*

GÜNÜMÜZ dünyasında hemen her alanda ihtisaslaşmaya gidilmekte ve bilgiye olan talep artmaktadır. Bilgi ve yayın açısından büyük gelişmeler olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, gerek sosyal gerekse ekonomik alanda, doğru ve çabuk bilgiye ulaşmak amacıyla çeşitli belge-bilgi (Dokümantasyon-Enformasyon) merkezleri kurulmuştur.

"Bacasız endüstri" olarak adlandırılan turizm alanında Türkiye son yıllarda hızlı bir gelişim göstermiş, turizm, Türkiye ekonomisinde en gözde sektörlerden birisi haline gelmiştir. Elbette ki tüm bunlar olurken bu gelişmenin kültürel ve toplumsal etkileri önemli boyutlara ulaşmış, 1992 yılında ülkemize gelen 7.076.096 yabancı turist toplam 3.639 milyon dolar harcama yapmıştır.

1992 yılında dış turizm, ihracat gelirlerinin % 24.7'sini, ithalat giderlerinin % 3.4'ünü, brüt ulusal gelirin % 0.24'ünü oluşturmuştur.

Türkiye'de turizm alanında çalışan insan gücüne bilgi ve beceri kazandırabilecek eğitim-öğretim kurumlarının sayısı, 102'dir. Bunlar her düzeydeki eğitim-öğretim kurumlarıdır. Bu sayının 4'ünü doktora, 7'sini yüksek lisans, 12'sini lisans, 44'ünü önlisans olmak üzere üniversitelere bağlı eğitim

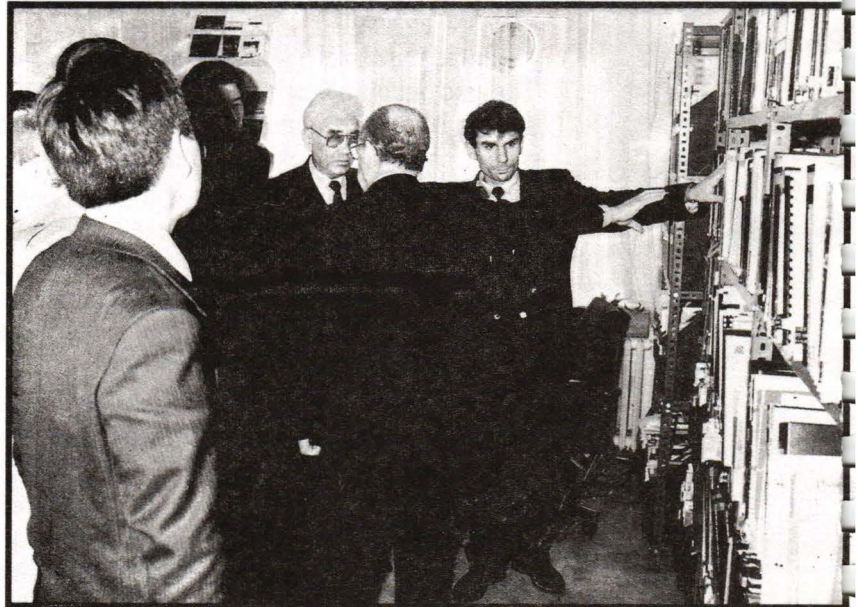
programları oluşturuk; ortaöğretimde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 24 adet 3 ve 4 yıllık lise, 6 adet özel Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Turizm Bakanlığı'na bağlı 9 adet TUREM ile TUGEV'e bağlı OTEM diğer turizm eğitim merkezleri bulunmaktadır.

Bu sayısı, Türkiye için, ilk bakışta tatmin edici olduğu aklı gelebilir. Fakat, TUGEV tarafından yaptırılan ve Gülsün Arsoy'ca hazırlanan "Türkiye'de Turizm Eğitim Kurumları" adlı çalışmada şu gerçekler ortaya çıkmaktadır: Önlisans ve lisans düzeyinde mesleki turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının uyguladıkları eğitim programları, hızlı bir değişim süreci içerisinde yer alan turizm sektörünün beklentilerine karşılık verememektedir. Söz konusu yüksekokulların, iste-

nilen düzeyde mesleki turizm eğitimi verememelerinin çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Bu yüksek öğrenim kurumlarının geçerliliğini koruyan en önemli sorunlarının başında hangi amaçla eğitim-öğretime başladıklarının bilinmemesidir. Bunu, kurumların kendilerine ait bina ve uygulama alanı bulunmaması, yetişmiş uzman öğretim elemanı olmayışı, öğrenci kontenjanlarının fazla oluşu ve bu bölümlere ait düzenli bir kütüphane ve araç gereç bulunmaması izlemektedir.

Gerek öğretim elemanının uzmanlık alanı ile ilgili yayınları takibi ve bu bilgileri etüdedip öğrencilere aktarması, gerekse öğrencilerin yeni çıkan yayınları izlemeleri ve mevcut eğitim programı dışına çıkıp kendini yetiştirmesi, sene sonu bitirme tezini veya master-doktora tezini hazırlaması için gerekli donanımına sahip belge ve bilgi merkezlerine ihtiyaç bulunmaktadır.

Türkiye'de turizm alanında gerekli donanımına sahip bilgi - belge merkezleri sayısı son derece yetersizdir. Yeni bir turizm programı

Kazakistan Turizm Heyeti TUGEV Dokümantasyon Merkezi'nde..

*İsmail Bakar, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü mezunu, TUGEV Dokümantasyon Uzmanı.

açılırken nedense bu tip merkezler göz önüne alınmamakta, bilgi ve belgeye hiç önem verilmemektedir.

Turizmin değişen özelliği, sürekli incelenmesini, araştırılmasını ve yeniliklerin yakından izlenmesini gerektirmektedir. Bundan dolayı turizm, tüm kuruluşları her alanda zorunlu gelişmeye davet etmektedir. TUGEV'de bu gereksinmeyi karşılayabilmek amacıyla ileriye dönük tahmin ve planlamaların yapılabilmesi için sistemli, sürekli ve bilimsel yaklaşarak araştırmalar yapmakta, seminerler düzenlemekte ve çeşitli raporlar yayınlamaktadır.

Bu amaçlardan birini oluşturan doküman izleme çalışmaları, 1985 yılında kurulan TUGEV Dokümantasyon Merkezi aracılığı ile gerçekleştirilmektedir. TUGEV Dokümantasyon Merkezi aracılığı ile turizm alanında profesyonel ya da bilimsel olarak çalışan kuruluşlara, bu konuda değişik düzeylerde öğrenim görenlere yeni bilgiler aktarılmaktadır.

TUGEV Dokümantasyon Merkezi'nde, turizm alanında ihtisaslaşmış bir merkez olarak bünyesinde 2375 adet yayın ve 85 adet yerli ve yabancı süreli yayın ile birlikte 23 adet yabancı dil kaseti, 48 adet video kaset, 150 kare diapositif bulunmaktadır. Dokümantasyon merkezindeki yayınların büyük bir bölümünü, turizm eğitimi, kat hizmetleri, önbüro, servis ve bar, mutfak, turizm pazarlaması, turizm mimarisi, turizm ekonomisi, tanıtma, turizm yatırımları ile ülkelere göre turizm konu başlıklarındaki yayınlar oluşturmaktadır.

Merkezdeki tüm yayınlar özel onlu bir sınıflandırma şemasına göre düzenlenmiş durumdadır. Süreli yayınlar açısından gerek yerli gerekse yabancı dergilerden oluşan çok zengin bir koleksiyon bulunmaktadır. Dergilerden bazıları şunlardır: Annals of Tourism Research, The Cornell H.R.A. Quarterly, Frequent Flyer, Journal of Travel Research, Revue de Tourisme, Journal of Sustainable Tourism, Tourism Management, Travel Age West, Anatolia, Türsab Dergi, Turizm Dünyası, Amfora, Atlas, Tomorrow, Globe, Turkuvaz, Lokanta Otel Pastane, Skylife, TYD, Verimlilik...

Dokümantasyon merkezine gelen tüm süreli yayınlardaki makaleler 33 ana konu başlığına göre taranıp bilgisayara girilmektedir.

İki ay aralıklarla çıkan "Dokümantasyon Merkezi Yayın Duyuru ve Makale Tarama Listesi", turizm sektöründeki gelişmeleri içermekte, tüm üye, kişi ve kurumlara ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Dileyenler adres bildirerek bu çalışmayı ücretsiz olarak temin edebilirler.

Yine üç ay süre ile çıkan "Turizmde Seçme Makaleler" adını taşıyan ve turizmle ilgili yabancı dergilerde yer alan makalelerin çevirilerine yer veren bu yayın, tüm eğitim kurumlarının kütüphanelerine ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. "Turizmde Seçme Makaleler" adlı yayın 18. sayısına ulaşmış bulunmaktadır.

Dokümantasyon merkezinde üyelik sistemi uygulanmaktadır. Üyelerimiz ödünç kitap alabilme imkânına sahiptirler. Üyelik için öğrenci ve öğretim elemanlarından 75.000 TL., sektör mensubu diğer şahıs ve kurumlardan ise 150.000 TL. yıllık aidat ile 2 adet vesikalık fotoğraf gerekmektedir. Üyelerimiz bir hafta süre ile en fazla iki kitabı ödünç alabilmekte ve gerektiğinde rezerve edebilmektedirler.

TUGEV Dokümantasyon Merkezi, şu an ülkemizde önemli bir yayını açığını kapatma gayretini içerisinde bulunmaktadır. Vakıf statüsünde olduğundan yeni çıkan tüm yerli ve yabancı yayınların takibi mümkün değildir. Bu açıdan belli eksiklikler olabilmektedir. Ancak Turizm Bakanlığı bünyesindeki kütüphane ile Boğaziçi Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu bünyesinde yeni kurulan Turizm Bilgi Bankası ve Veri Dağıtım Merkezi ile girişilebilecek işbirliği ve bilgisayar ağı ile yapılacak koordinasyon sonucu, bu eksiklikler giderilecektir.

Dileyenler, Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı, Meşrutiyet cad. No: 57, Kat: 4 80850 Beyoğlu-İSTANBUL adresi ile (0212) 293 39 50 ve 51 no'lu telefonlardan çalışmalar hakkında bilgi alabilirler. □

anatolia

DOKÜMANTASYON & VERİ TARAMA MERKEZİ

Türkiye ve Dünya'daki Bilgileri Masanızda Getiriyor

SUNDUĞUMUZ HİZMETLER

- Turizm alanında baskısı tükenmiş yerli ve yabancı dokümanların fotokopisi temini ile ihtiyaç duyulan konularda enformasyon hizmeti verilir.
- Turizm alanında istenen konularda yerli ve yabancı kaynaklar için tarama yapılır ve tarama sonucunda elde edilen dokümanların fotokopileri sağlanır.
- Tarama ücreti ilk 25 kaynak için 300.000 TL. daha sonraki her 10 adet kaynakçanın ücreti de 200.000 TL'dir. Bu tutarlara ilgili dokümanların fotokopi ücretleri dahil değildir.
- Turizm ile ilgili alanlardaki araştırmalara bilgi ve danışmanlık hizmeti verilir (Bu tür hizmetlerin ücreti karşılıklı görüşme ile saptanır) İstatistiksel veriler ile ilgili olarak yapılan bilgi taleplerinde, sayfa başına 8000 TL. alınır.
- Fotokopi ücreti her bir sayfa için 2500 TL olup, fotokopi isteğinde bulunulan makale, araştırma, rapor v.b. dokümanların sayfa sayısı 100'den az olması durumunda, fotokopi ücreti olarak 250.000 TL alınır.
- Gerçekleştirdiğimiz hizmetlerimizle ilgili fotokopi ve diğer dokümanlar posta ile ödemeli gönderilir. Postalama giderleri alıcıya aittir.

Yazışma Adresi:
ANATOLIA DERGİSİ P.K. 589 06425
Kızılay, ANKARA
TEL: 479 10 84